

Sygn. akt **IC 98/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSR Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2018 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa **M. W. (1) i M. W. (2)**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. w W.**

o zapłatę i ustalenie

I. oddala powództwo;

II. zasądza solidarnie od powodów **M. W. (1) i M. W. (2)** na rzecz pozwanego **(...) Bank (...) S.A. w W.** kwotę **3.617,00 złotych** (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: IC 98/18

UZASADNIENIE

Powodowie M. W. (1) i M. W. (2) wnieśli pozew przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się od pozwanego zapłaty kwoty 14.041,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem bezpodstawnego wzbogacenia oraz ustalenia, że powodom nieprzerwanie przysługuje, w ramach zawartej w dniu 3 września 2011r. umowy kredytu hipotecznego nr (...), prawo od korzystania z promocyjnej stawki oprocentowania w wysokości 1,60 % w stosunku rocznym tj. że powodów nie wiąże zapis § 2 ust. 2 załącznika do ww. umowy o nazwie „Zasady promocji cenowej produktów hipotecznych „Promocja bezpieczne 0 % (Zasady)” w zakresie, w jakim ustanawia warunek skorzystania z promocji cenowej w postaci zasilania rachunku kwotą minimum 5.000 zł albo utrzymywania w pozwanym banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimum 5 lat od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego, z uwagi na to, że zapis ten stanowi klauzulę niedozwoloną.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że treść umowy kredytowej została im narzucona przez pozwanego. Nadto, jak argumentowali bank wykorzystał okresowo bardzo trudną sytuację życiową powodów (ciężka choroba powoda), choć nie wiązało się to z żadnymi zaniechaniami w regulowaniu rat kredytowych. Powodowie podnieśli, iż dochowali warunków promocji, gdyż przez okres 39 miesięcy zasilili rachunki prowadzone w pozwanym banku na kwotę 219.704,93 zł. Wynika z tego, że średni miesięczny wpływ na rachunki był co najmniej na poziomie 5.633,45 zł. Powodowie wskazują, iż - zgodnie z umową - zobowiązali się do zasilania wszystkich trzech rachunków prowadzonych w pozwanym banku łącznie wpływami w wysokości 5.000 zł miesięcznie lub alternatywnie utrzymywaniem na rachunkach stale kwoty 50 000 zł. Z zapisów umowy nie wynika, że wpływ ten dotyczyć musi każdego kolejnego miesiąca. Zdaniem powodów pozwala to przyjąć, że bank przyjął do wiadomości i zgodził się, iż chodzi tu o średni miesięczny wpływ w dowolnie przy przyjętym okresie. Powyższe oznacza, że warunek promocyjny był przez powodów spełniony, a podwyższenie oprocentowania zaistniało bez należytej podstawy faktycznej i prawnej.

Pozwany w sposób nieuprawniony, łamiąc zawartą umowę przyjął interpretację niekorzystną dla powodów. Powodowie wskazują, iż powyższy zapis umowny należy uznać za bezwzględnie nieważny i stanowiący tzw. klauzulę niedozwoloną.

Powyższe postanowienie nie określa bowiem jednoznacznie i precyzyjnie jaki przedział czasowy stanowi okres miesięczny, nie wskazuje w jakim konkretnie dniu bank będzie przeprowadzał kontrolę wywiązywania się przez kredytobiorcę z tego warunku, ani nie wskazuje dokładnie, jakie zachowanie kredytobiorcy zostanie uznane za wywiązywanie się z umowy.

W ocenie powodów postępowanie pozwanego stanowi także rażące naruszenie zasad współzycia społecznego albowiem przez okres trzech lat pozwany bank nie wskazywał żadnego bezpośredniego zainteresowania realizacją ww. warunku promocyjnego, nigdy nie wzywał powodów do jego realizacji ani nie zwrócił uwagi, że umowa została przez powodów naruszona.

Mało tego, w 2013 r. i 2014 r. pozwany trzykrotnie informował powodów, że warunki umowy są przez nich wypełniane, czym wprowadził powodów w błąd. Nadto, zdaniem powodów, zapisy umowy, a także art. 354 § 2 kc obligowały pozwanego do uprzedniego powiadomienia powodów o naruszeniu warunków promocji, a pozwany postanowienie to złamał. Powodowie wskazują, że postanowienia (...) są nieczytelne i nie dają odpowiedzi, jakie zdarzenie można uznać za złamanie warunków przez klienta. Powodowie podnieśli także, że pismo pozwanego stwierdzające naruszenie warunków promocji zostało podpisane faksymilami i nie zostało podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji banku. Dochodzona przez powodów kwota stanowi sumę różnic pomiędzy wysokością raty obliczonej stosownie do (...) tj. marży stosowanej przez pozwanego do lutego 2015r., a kwotą raty obliczonej dla marży oprocentowania narzuconej jednostronnie przez pozwanego od marca 2015r. Uzasadniając interes prawny w ustaleniu treści stosunku prawnego, powodowie wskazali, że brak uregulowania za pomocą wyroku sądowego ich sytuacji prawnej prowadzi do możliwości wymuszania przez pozwanego bank określonej treści zobowiązania, mimo że jest to sprzeczne z prawem i umową.

(pozew k. 3-13v)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany wskazał, że celem rozwiązania przewidzianego w (...) było uzyskanie przez obie strony wymiernych korzyści ekonomicznych.

Kredytobiorca zyskał bowiem możliwość nadzwyczajnego, znacznego obniżenia oprocentowania kredytu, a bank otrzymał do dyspozycji realne wpływy środków pieniężnych, dzięki którym mógł sfinansować swoją działalność kredytową.

Pozwany podniósł, że podejmując decyzję o powrocie do stosowania marży w wartości podstawowej oparł się na zapisach umowy oraz „Zasad promocji”. Przedmiotowa promocja została bowiem skonstruowana jako promocja warunkowa, uzależniona od spełnienia przesłanek określonych w § 2 ust. 2 w zw. z § 3 ust. 1 „Zasad promocji”. Jednocześnie, strony umówiły się, że w przypadku naruszenia warunków, marża automatycznie zostanie podwyższona do poziomu określonego w § 1 ust. 1 pkt 8 umowy. Taki mechanizm odpowiada opisanemu w art. 89 kc.

Niezależnie od powyższego, takie zastrzeżenie umowne było dozwolone prawnie na podstawie art. 3531 kc. W ocenie pozwanego, prawo banku do przywrócenia marży podstawowej nie zależało od innych okoliczności, w tym od uprzedniej notyfikacji ze strony banku o stwierdzeniu naruszenia. Jak wyjaśnił pozwany wyrażenie „okresy miesięczne” zawarte w umowie należy rozumieć jako miesiąc kalendarzowy, co jest zgodne z potocznym, leksykalnym znaczeniem tego słowa.

Z ostrożności pozwany podniósł, że także w przypadku zastosowania innego rozumienia określenia „miesiąc” dokonywane przez powodów zasilenia nie spełniały warunków promocji. Odnosząc się do zarzutu powodów dotyczącego uzyskania przez pozwanego korzyści majątkowej, pozwany wskazał, że niezapewnienie przez powodów zadeklarowanych środków na rachunkach wiązało się bezpośrednio ze stratą po stronie banku, gdyż w tych miesiącach,

w których powodowie uchybili obowiązkowi, bank nie pozyskał depozytów, którymi mógłby sfinansować działalność kredytową. Pozwany podniósł, że nawet, gdyby pozwany dokonał notyfikacji, to nie miałyby to znaczenia dla sprawy, gdyż pozwany nabył prawo kształtujące do przywrócenia marży do poziomu pierwotnego. Nadto, z uwagi na poinformowanie powodów przez bank o naruszeniu zasad promocji nie natychmiast, ale po upływie pewnego czasu od faktycznego naruszenia, nie tylko nie doszło do uszczerbku po stronie powodów, lecz przyniosło im to wymierną korzyść majątkową związaną z przesunięciem daty powrotu do pierwotnej marży. Odnosząc się do zarzutu abuzywności postanowień umowy, pozwany podniósł, że kwestionowane postanowienia dotyczą wynagrodzenia pozwanego z tytułu umowy i nie mogą stanowić przedmiotu kontroli incydentalnej. W ocenie pozwanego bezzasadne jest również roszczenie o ustalenie, skoro powodom przysługuje roszczenie dalej idące tj. powództwo o świadczenie.

(odpowiedź na pozew k. 125-132)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 września 2011 r. powodowie M. W. (1) i M. W. (2) (jako kredytobiorcy) zawarli z pozwanym (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (wówczas Bank (...) S.A.) – jako kredytodawcą - umowę kredytu budowlano – hipotecznego nr (...). Na mocy przedmiotowej umowy pozwany udzielił powodom kredytu w kwocie 661.044,91 zł z przeznaczeniem na budowę lokalu mieszkalnego przez inwestora zastępczego oraz na wykończenie tego lokalu. Kredyt był indeksowany do EUR. Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 pkt 8 umowy kredytowej marża kredytu wynosi 2,85 % w stosunku rocznym i jest stała w całym okresie kredytowania.

Umowa została zawarta w ramach (...) cenowej produktów hipotecznych pod nazwą „Promocja bezpieczne o %”. Zgodnie z § 1 (...) - promocja dotyczyła osób fizycznych, które w okresie promocji złożą wnioski o kredyt hipoteczny, kredyt budowlano – hipoteczny, kredyt konsolidacyjny, pożyczkę hipoteczną oferowany przez bank w walucie PLN indeksowanej do EUR i uruchomią produkt hipoteczny w całości w walucie PLN, przy czym nominalna wysokość produktu hipotecznego wynosiła 150.000 PLN.

Zgodnie z § 2 ust. 2 warunkiem udziału w promocji było łączne spełnienie określonych warunków, w tym m.in. zasilenie rachunku kwotą min. 5.000 PLN albo utrzymywanie w banku aktywów w wysokości min. 50.000 PLN przez min. 5 lat od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego. Pierwsze zasilenie miało nastąpić w okresie 30 dni od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego. Podane kwoty/wysokość aktywów dotyczyły okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach pakietu lub produktów dystrybuowanych/oferowanych przez bank. Aktywa te mogły też być zgromadzone jako równowartość podanych kwot w walucie obcej.

Wedle § 3 ust. 1 Z. promocji, w ramach promocji uczestnik, który spełnił warunki wskazane w Tabeli (zawartej w § 2 ust. 2), z zastrzeżeniem pozostałych postanowień § 3, nabywa prawo do marży i prowizji określonych w Tabeli. Wysokość marży i prowizji określonych w umowie produktu hipotecznego zostaje obniżona w całym okresie kredytowania, przy czym obniżka nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy produktu hipotecznego. Zgodnie z załączoną w § 3 ust. 1 Tabelą obniżona w całym okresie marża wynosiła 1,60 %.

Stosownie do treści § 3 ust. 3 o wystąpieniu naruszenia przez uczestnika któregokolwiek z warunków skorzystania z promocji wskazanych w § 2, bank zawiadomi uczestnika, przesyłając jednocześnie harmonogram spłat uwzględniający aktualną wysokość marży.

Zawierając umowę kredytową, powodowie podpisali oświadczenie zawarte w § 3 ust. 13, wskazując, że są świadomi i wyrażają zgodę, że w przypadku naruszenia przez nich choćby jednego warunku skorzystania z promocji, tracą wszelkie prawa wynikające z promocji, w wyniku czego bank ma prawo podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego oraz opłat i prowizji do poziomu wynikającego z umowy produktu hipotecznego od terminu wymagalności najbliższej raty produktu hipotecznego, przypadającego po wystąpieniu takiego naruszenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3. Z kolei, w § 3 ust. 14 Z. (...) powodowie oświadczyli, że zapoznali się oraz akceptują treść postanowień (...) i w przypadku niedopełnienia i nie przestrzegania warunków Z. (...) wyrażają zgodę

na zastosowanie przez bank marży kredytu wskazanej w § 1 ust. 1 umowy produktu hipotecznego, bez konieczności sporządzenia aneksu do umowy o produkt hipoteczny.

(dowód: umowa kredytu budowlano – hipotecznego nr (...) k. 14-19v, Z. (...) cenowej produktów hipotecznych pod nazwą „Promocja bezpieczne o %” k. 27-28)

W dniu 1 września 2011r. powodowie zawarli z pozwanym kompleksową umowę o usługi bankowe (...), na mocy której pozwany bank zobowiązał się otworzyć i prowadzić na rzecz powodów rachunki oszczędnościowo – rozliczeniowe: konto osobiste PLN nr (...), konto oszczędnościowe PLN nr (...), rachunek walutowy EUR nr (...).

(dowód: kompleksowa umowa o usługi bankowe Pakiet P. k. 29-33)

Powodowie nie dokonali zasilenia ww. rachunków prowadzonych w pozwanym banku wymaganą kwotą w następujących miesiącach kalendarzowych: w listopadzie i grudniu 2011r., lutym, kwietniu, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2012r., styczniu, lutym, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2013 r., lutym, marcu, kwietniu, czerwcu, sierpniu i wrześniu 2014 r. Powodowie nie utrzymywali też na rachunkach aktywów w wysokości co najmniej 50.000 zł.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o pismo powodów z dnia 15 października 2018r. k. 163-167)

Pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. pozwany poinformował powodów, że przeprowadzony przez niego monitoring warunków promocyjnych określonych w Z. (...) cenowej produktów hipotecznych, wykazał niewypełnienie przez powodów zobowiązania wynikającego z warunków (...) w postaci comiesięcznego zasilenia rachunków albo utrzymywania aktywów zgodnie z promocją. Pozwany wskazał, że zgodnie z Z. (...), przysługuje mu prawo do przywrócenia marży oprocentowania kredytu hipotecznego do poziomu określonego w § 1 ust. 1 umowy, czyli do wysokości 2,85 %. Jednocześnie, w przypadku posiadania przez powodów dokumentów, które potwierdzają spełnienie ww. warunków w okresie umownym, pozwany zwrócił się o ich dostarczenie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 26 stycznia 2015r.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 2 stycznia 2015r. k. 34)

Za pomocą bankowości elektronicznej, w dniu 12 stycznia 2015 r. powód potwierdził, że miała miejsce sytuacja opisana w wezwaniu z dnia 2 stycznia 2015 r. Jak jednak wyjaśnił przyczyną tego stanu rzeczy było „zwyczajne zapomnienie o tym obowiązku”. Powód zwrócił uwagę, że dotąd nie nastąpił żaden sygnał ze strony banku o istniejącym problemie. Jednocześnie zapewnił, że niezwłocznie po otrzymaniu pisma pozwanego, zapewnił odpowiednie środki na rachunku i w kolejnych miesiącach będzie zapewniał odpowiedni wpływ. Powód zapewnił także, że zaniechanie wpłat nie wynikało ze złej woli, lecz z niepamięci wobec wielu różnych obowiązków. Wskazał także, że przez cały dotychczasowy okres kredytowania na jego koncie osobistym z reguły zapewnione były większe środki finansowe, choć nie zawsze w wysokości wymaganej. W kolejnej wiadomości z dnia 13 stycznia 2015r. powód podniósł, że niewypełnienie warunków promocji wynikało także z zachorowania przez niego na bardzo poważną chorobę, z której wyleczenie trwało około 1 roku. Tego samego dnia powód przesłał pozwanemu dokumentację lekarską, potwierdzającą zachorowanie na chorobę nowotworową.

(dowód: wydruk wiadomości e – mail powoda z dnia 12 stycznia 2015r. k. 35, wydruk wiadomości e – mail powoda z dnia 13 stycznia 2015r. k. 37-39)

Pozwany nie uwzględnił wyjaśnień powodów i przesłał im nowy harmonogram spłaty rat kredytu, uwzględniający wyższą marżę w wysokości 2,85 %.

(dowód: harmonogramy spłaty kredytu k. 40-43)

Pismem z dnia 27 kwietnia 2015r. powodowie zwrócili się do pozwanego o ponowne rozpatrzenie sprawy i przywrócenie oprocentowania rat kredytu do poziomu 1,60 %, a także o zwrot na ich rachunek bankowy nienależnie

zawyżonych rat kredytowych. W piśmie tym powodowie podnieśli, iż dochowali warunków promocji, gdyż z zapisów umowy nie wynika, że wpływ ma dotyczyć każdego kolejnego miesiąca, co pozwala przyjąć, że chodzi o średni miesięczny wpływ. Ponadto, powodowie wskazali, że pozwany wcześniej nie informował powodów o naruszeniu warunków promocji.

Następnie, pismem z dnia 20 października 2015r. powodowie złożyli reklamację na podstawie art. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, ponownie wnosząc o przywrócenie oprocentowania rat kredytu do poziomu 1,60 %, a także o zwrot na ich rachunek bankowy nienależnie zawyżonych rat kredytowych, podtrzymując powyższą argumentację.

W odpowiedzi na reklamację, pozwany wskazał, że średniomiesięczne wpływy nie stanowią realizacji warunków (...), a bank nie miał obowiązku okresowego informowania klienta o braku spełnienia przez niego warunków promocji.

(dowód: pismo powodów z dnia 27 kwietnia 2015r. k. 44-48, reklamacja powodów z dnia 20 października 2015r. k. 49-54, odpowiedź pozwanego z dnia 4 listopada 2015r. k. 55-56)

Następnie, powodowie skierowali skargę do Rzecznika (...). W odpowiedzi na skargę powodów, Rzecznik (...) wskazał, że bank miał prawo podwyższyć marżę kredytu, gdyż z historii rachunków wynika, że nie zawsze powodowie wypełniali warunki promocji, ale jednocześnie wskazał, że bank powinien poinformować powodów o podwyższeniu marży zgodnie z § 3 ust. 13 w zw. z 3 ust. 3 Z. (...). Nadto, Rzecznik (...) wskazał, że - w jego ocenie - w (...) chodzi o wpływy miesięczne, a nie średniomiesięczne.

(dowód: skarga powodów z dnia 29 grudnia 2015r. k. 57-63, odpowiedź na skargę z dnia 20 czerwca 2016r. k. 74-83)

Pismem z dnia 9 stycznia 2017r. powodowie, reprezentowani przez fachowego pełnomocnika, wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 8.166,54 zł tytułem bezzasadnie naliczonych zawyżonych rat kredytowych w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Pozwany nie spełnił powyższego świadczenia.

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 9 stycznia 2017r. k. 84-86)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dokumentów prywatnych w postaci umowy kredytowej, wzorców umownych, stanowiących załączniki do tej umowy, czy też korespondencji stron, albowiem autentyczność tych dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Podkreślić należy, iż powyższe dokumenty nie noszą żadnych śladów podrobienia, przerobienia ani innej ingerencji w ich treść w związku z czym treść i forma przedmiotowych dokumentów nie budzi także żadnych wątpliwości Sądu. Dodatkowo, Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Z tych przyczyn Sąd przyjął, że ww. dokumenty odzwierciedlają rzeczywistą treść stosunku prawnego nawiązanego przez strony, a także przebieg korespondencji pomiędzy powodami a pozwanym na etapie przedprocesowym.

Przechodząc do szczegółowych rozważań, wskazać należy, iż w niniejszej sprawie powodowie domagali się od pozwanego zapłaty kwoty 14.041,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem bezpodstawnego wzbogacenia oraz ustalenia, że nieprzerwanie przysługuje im, w ramach zawartej w dniu 3 września 2011r. umowy kredytu hipotecznego nr (...), prawo od korzystania z promocyjnej stawki oprocentowania w wysokości 1,60 % w stosunku rocznym tj. że powodów nie wiąże zapis § 2 ust. 2 załącznika do ww. umowy o nazwie „Zasady promocji cenowej produktów hipotecznych „Promocja bezpieczne 0 % (Zasady)” w zakresie, w jakim ustanawia warunek skorzystania z promocji cenowej w postaci zasilania rachunku kwotą minimum 5.000 zł albo utrzymywania w pozwanym banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimum 5 lat od daty

pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego. Powodowie domagali się pominięcia powyższego zapisu i powrotu do poprzednich warunków promocyjnych.

W pierwszej kolejności Sąd rozważał podstawę faktyczną roszczenia opartą na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu. Zdaniem powodów postanowienia § 2 ust. 2 wzorca umownego stanowią niedozwolone klauzule umowne (tzw. klauzule abuzywne). Podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 410 kc w zw. z art. 405 kc. Stosownie do art. 410 § 1 kc przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Zgodnie z treścią art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W celu rozstrzygnięcia powyższego żądania należało dokonać tzw. kontroli incydentalnej kwestionowanych przez powodów postanowień wzorca umownego. Zgodnie z treścią art. 3851 § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W myśl art. 3851 § 3 kc niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z kolei wedle art. 3852 kc oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Dla uznania kwestionowanych przez powodów klauzul za abuzywne konieczne było ustalenie, czy klauzule te kształtują prawa i obowiązki powodów jako konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają ich interesy. W doktrynie wskazuje się, że w stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do wartości takich jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość.

Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. W szczególności w taki sposób kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy (por. M. Bednarek [w:] E. Łętowska (red.) System prawa prywatnego, t. 5, Warszawa 2006, s. 662-663; W. Popiołek [w:] K. Pietrzykowski (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, 2005, art. 3851, nb 7; K. Zagrobelny [w:] E. Gniewek (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2008, art. 3851, nb 9). Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą także działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (por. I. Wesołowska [w:] C. Banasiński (red.) Niedozwolone postanowienia umowne, w: Standardy wspólnotowe w polskim prawie ochrony konsumenta, Warszawa 2004, s. 180).

Postanowienia umowy lub wzorca umownego rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie, znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. Pojęcie rażącego naruszenia interesów konsumenta nie może być sprowadzane tylko do wymiaru czysto ekonomicznego; należy też uwzględniać niewygodę organizacyjną, nierzetelność traktowania, wprowadzenie w błąd, naruszenie prywatności konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2004 r., I CK 162/04, (...) 2005, Nr 12, poz. 136; wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, B. (...), Nr 11). W wyroku z 13 lipca 2005r. I CK 832/04 Sąd Najwyższy stwierdził, że „w rozumieniu art. 385[1] § 1 KC "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści takiego stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku". Natomiast ocena,

czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, „rażąco” narusza interesy konsumenta, uzależniona jest od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 2 sierpnia 2017r., I ACa 263/17, L.).

W przedmiotowej sprawie Sąd doszedł do przekonania, że kwestionowane przez powodów postanowienia § 2 ust. 2 wzorca umownego nie kształtują praw i obowiązków powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami ani też nie naruszają rażąco ich interesów. Przede wszystkim należy wyjaśnić, że według postanowień wzorca umownego zatytułowanego Z. (...) Cenowej Produktów H. „Promocja Bezpieczne 0%” powodom przysługiwało uprawnienie do zapłaty marży w wysokości 1,6% jedynie w razie spełnienia przez nich warunku określonego w tym wzorcu umownym. Zgodnie z zapisami § 2 ust. 2 powyższego wzorca umownego niższa od umownej marża uzależniona była m.in. od miesięcznego zasilania przez powodów konta prowadzonego przez pozwaną bank kwotą minimum 5.000 zł albo utrzymywania przez nich w pozwanym banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimalnie 5 lat od daty pierwszego uruchomienia kredytu hipotecznego. Stosownie do zapisów wzorca umownego pierwsze zasilenie miało nastąpić w okresie 30 dni od daty pierwszego uruchomienia kredytu hipotecznego. Podane kwoty oraz wysokości aktywów dotyczyły okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych bądź oferowanych przez pozwanego. Wedle zapisów wzorca umownego, w razie braku spełnienia tego warunku pozwany automatycznie nabywał uprawnienie do pobierania marży zgodnie z umową kredytu w wysokości 2,85% w stosunku rocznym.

Analizując charakter prawny powyższego mechanizmu kształtowania wysokości marży, Sąd uznał, że ma on charakter warunku potestatywnego. Jak wskazuje się w doktrynie warunkiem protestatywnym jest zdarzenie przyszłe, którego ziszczenie się zależy od woli strony. Aktualnie w literaturze przeważa stanowisko opowiadające się za dopuszczalnością warunku potestatywnego (por. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. T. I. Komentarz. Art. 1–44910, Wyd. 9, Warszawa 2018; K. Osajda (red.), Kodeks cywilny, Komentarz, Wyd. 20, 2018). Ku takiemu stanowisku skłania się również judykatura. Przykładowo, w wyroku z dnia 26 września 2007r. IV CSK 118/07, OSP 2008, Nr 12, poz. 125 Sąd Najwyższy wskazał, że każde zdarzenie przyszłe i niepewne może według art. 89 kc stanowić warunek, w szczególności może to dotyczyć wykonania lub niewykonania zobowiązania rzez dłużnika.

W świetle powyższego należało uznać, że w przedmiotowej sprawie wysokość marży została uzależniona od zdarzenia przyszłego i niepewnego. Jednocześnie, należało mieć na uwadze, że ziszczenie się przedmiotowego warunku zostało uzależnione wyłącznie od woli powodów (brak zasilania rachunków określoną kwotą pieniężną albo utrzymywanie na rachunkach określonej kwoty pieniężnej). Ustanie promocji wynikało tylko i wyłącznie z braku określonego zachowania po stronie powodów (nieziszczenia się warunku), natomiast, pozwany nie miał żadnego wpływu na ziszczenie się tego warunku.

Podkreślić należy, iż cechą warunku jest to, że zaiscie warunku przekształca samoistnie dotychczasową treść istniejącego stosunku w inną, przewidzianą przez strony. W przedmiotowym przypadku „Zasady promocji” stanowiły, że zmiana wysokości marży w razie niedochowania wymogów promocji przez kredytobiorców następuje automatycznie, bez konieczności zmiany umowy i podpisania aneksu. W ocenie Sądu ukształtowanie warunków promocji w taki sposób nie jest w żaden sposób krzywdzące dla klienta. Zaiscie przewidzianego w umowie zdarzenia przyszłego nie zależy od woli pozwanego. To bowiem konsument wyłącznie decyduje, czy będzie korzystał z promocji czy też nie (np. w razie niemożliwości dochowania warunków).

Zdaniem Sądu zastrzeżenie w umowie kredytu warunku uzależniającego obniżenie marży od dokonywania przez kredytobiorcę comiesięcznych wpłat na rachunek bankowy w określonej kwocie minimalnej lub od utrzymywania przez kredytobiorcę na rachunku co miesiąc aktywów w określonej kwocie minimalnej w danym okresie nie sprzeciwia się ani ustawie ani właściwości stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy kredytu. Zważyć należy, iż elementy treści umowy kredytu zostały określone w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2187). Zgodnie z tym przepisem umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany. Powyższy przepis dotyczy

również marży banku, która jest jedynym ze składników oprocentowania. W świetle powyższego uregulowania nie budzi wątpliwości, że zmiana oprocentowania w trakcie trwania stosunku prawnego jest dopuszczalna, jeśli tylko w umowie określono warunki zmiany oprocentowania. Co do zasady możliwość zmiany wysokości oprocentowania jest dopuszczalna także w ramach przysługującej podmiotom prawa cywilnego swobody umów (art. 3531 kc). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2011r. w sprawie o sygnaturze I CSK 46/11 „sposób określania przez bank warunków zmiany stopy procentowej kredytu podlega ocenie z punktu widzenia naruszenia interesów konsumenta i w tym zakresie banki powinny zachować szczególną staranność, w szczególności w odniesieniu do precyzyjnego, jednoznacznego i zrozumiałego dla konsumenta określenia tych warunków.

Klauzula zmiennego oprocentowania nie może mieć charakteru blankietowego, lecz powinna dokładnie wskazywać czynniki (okoliczności faktyczne) usprawiedliwiające zmianę oprocentowania oraz relację między zmianą tych czynników, a rozmiarem zmiany stopy oprocentowania kredytu, określając precyzyjnie wpływ zmiany wskazanych okoliczności na zmianę stopy procentowej, a więc kierunek, skalę, proporcję tych zmian.”.

W ocenie Sądu, mechanizm zmiany wysokości marży przewidziany we wzorcu umownym spełnia wszelkie kryteria wskazane w powyższym judykacie. Przede wszystkim, warunki zmiany wysokości marży zostały określone w sposób jasny i precyzyjny, nie dający możliwości do odmiennej interpretacji tych zapisów. Strona powodowa podnosiła, iż zapis wzorca umownego przewidujący obowiązek zasilania rachunku bądź utrzymywania na nim aktywów w „okresach miesięcznych” nie jest jednoznaczny, a z zapisów umowy nie wynika, że wpływ ma dotyczyć każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego, co – w ich ocenie – pozwala przyjąć, że chodzi o wpływ „średniomiesięczny”.

Powyższa argumentacja nie zasługiwała jednak na uwzględnienie. Przede wszystkim należy wskazać, że w § 2 ust. 1 umowy kredytowej wyraźnie wskazano, że pod pojęciem „miesiąc” należy rozumieć miesiąc kalendarzowy. Stosownie do treści § 15 ust. 9 lit. k. „Zasady promocji” stanowiły integralną część umowy, a zatem zakładając racjonalność stron umowy należało uznać, że poszczególne wyrażenia znajdujące się w różnych dokumentach określających treść tego samego stosunku prawnego mają to samo znaczenie. Uwzględniając zatem jednolitość znaczenia zapisów dotyczących przedmiotowego stosunku prawnego, zbędne było zamieszczanie definicji tego samego pojęcia we wzorcu umownym.

Ponadto, należy zauważyć, że w przedmiotowej sprawie pozwany używa pojęcia „miesiąc” czy „okres miesięczny” bez żadnych innych, dodatkowych określeń, które mogłyby wskazywać na inne rozumienie kwestionowanego zapisu. Ponadto, nie ma żadnych zapisów w umowie i we wzorcu umownym, które określałyby np. datę początkową i końcową ww. okresu. Stąd też należało przyjąć, że pojęcie to należy rozumieć w sposób potoczny, zwyczajowy jako miesiąc kalendarzowy.

Zdaniem Sądu, trudno oczekiwać, aby przedmiotowe wyrażenie obligujące kredytobiorcę do wpłat na rachunek lub utrzymywania depozytu „co miesiąc”, mogłoby zostać sformułowane w sposób bardziej klarowny. Zatem, przyjąć należało, że przedmiotowy zapis oznacza to, że dla zachowania warunków promocji powodowie powinni co miesiąc zasilać swoje rachunki kwotą co najmniej 5.000 zł. Inne rozumienie powyższego zapisu nie znajduje uzasadnienia w świetle zasad wykładni. Z tych też względów należało przyjąć, że okoliczność, iż powodowie okresowo zasilali swoje rachunki kwotami wyższymi niż 5.000 zł nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy wobec tego, że w niektórych miesiącach zasilali rachunki kwotą mniejszą. Żadnych wątpliwości interpretacyjnych nie budzą także pozostałe postanowienia wzorca umownego odnoszące się do zmiany wysokości marży, w szczególności § 3 ust. 13, z którego wynika, że w przypadku naruszenia przez kredytobiorców choćby jednego warunku skorzystania z promocji, tracą oni wszelkie prawa wynikające z promocji, w wyniku czego bank ma prawo podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego oraz opłat i prowizji do poziomu wynikającego z umowy produktu hipotecznego od terminu wymagalności najbliższej raty produktu hipotecznego, przypadającego po wystąpieniu takiego naruszenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3. Odwołanie do § 3 ust. 3 oznacza, że skutek ten ma charakter automatyczny i nie wymaga od banku podejmowania żadnych dodatkowych czynności.

W ocenie Sądu zastrzeżenie warunku potestatywnego nie sprzeciwiało się także naturze (właściwości) czynności prawnej polegającej na zawarciu umowy kredytu. Zważyć bowiem należało, iż pozwany bank udzielił powodom

kredu na promocyjnych zasadach, mając na względzie obopólną korzyść dla każdej ze stron. Wkład pieniężny wpłacony przez posiadacza rachunku bankowego miał posłużyć bankowi - przy zachowaniu przepisów prawa regulujących działalność bankową - do sfinansowania czynności bankowych polegających na udzielaniu kredytów innym podmiotom. Natomiast, posiadaczowi rachunku bankowego, będącemu jednocześnie kredytobiorcą, przysługiwała w takim układzie wierzytelność o zwrot wpłaconego wkładu pieniężnego, a także korzyść w postaci obniżonego oprocentowania kredytu.

Korzyścią banku w zorganizowaniu przedmiotowej promocji było zagwarantowanie sobie stałego wpływu środków pieniężnych, z których bank mógł następnie udzielać kredytów innym podmiotom. Promocja miała zatem na celu zachęcenie klientów banku by, w zamian za korzyść w postaci obniżenia marży kredytu, deponowali środki pieniężne właśnie w tym banku. Pozwany bank, który prowadzi działalność gospodarczą nakierowaną na przynoszenie zysku, udzielając kredytu na preferencyjnych warunkach, kierował się niewątpliwie swoim interesem i zgodził się na niższą marżę wyłącznie, by uzyskać ekwiwalent w postaci stałego wpływu środków pieniężnych. W tych okolicznościach, gdyby podzielić stanowisko strony powodowej i przywrócić poprzednią wysokość marży, doszłoby do sytuacji, że tylko jedna strona uzyskała korzyść, co niewątpliwie zachwiałoby równowagę kontraktową. Powodowie bowiem uzyskaliby niższe oprocentowanie kredytu (a także zwrot pobranych już przez bank środków), natomiast pozwany nie otrzymałby żadnego ekwiwalentu.

Sąd miał również na uwadze, że zawierając umowę kredytową, powodowie podpisali oświadczenie zawarte w § 3 ust. 13, wskazując, że są świadomi i wyrażają zgodę, że w przypadku naruszenia przez nich choćby jednego warunku skorzystania z promocji, tracą wszelkie prawa wynikające z promocji, w wyniku czego bank ma prawo podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego oraz opłat i prowizji do poziomu wynikającego z umowy produktu hipotecznego od terminu wymagalności najbliższej raty produktu hipotecznego, przypadającego po wystąpieniu takiego naruszenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3.

Nadto, w § 3 ust. 14 Z. (...) powodowie oświadczyli, że zapoznali się oraz akceptują treść postanowień (...) i w przypadku niedopełnienia przez nich warunków Z. (...) wyrażają zgodę na zastosowanie przez bank marży kredytu wskazanej w § 1 ust. 1 umowy produktu hipotecznego, bez konieczności sporządzenia aneksu do umowy o produkt hipoteczny. Zwrócić przy tym należy uwagę, że powodowie nie kwestionowali faktu doręczenia im wzorców umownych przy zawarciu umowy. Natomiast, jeśli nie zapoznali się z treścią tych dokumentów, to powinni ponosić wynikające z tego faktu konsekwencje. Jak bowiem podnosi się bowiem w orzecznictwie ochronie na podstawie art. 385 § 1 kc podlega nie tylko właściwie poinformowany, ale jednocześnie dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument (por. pkt 75 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie C-143/13, B. M. i I. M. przeciwko S. V. România SA, (...):EU:C:2015:127; pkt 74 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, (...):EU:C:2014:282).

Podkreślić należy, iż powodowie nie kwestionowali, iż nie wywiązali się z warunku rozumianego we wskazany powyżej sposób. W piśmie z dnia 15 października 2018 r. powodowie przyznali bowiem, że w każdym z miesięcy kalendarzowych wskazanych w odpowiedzi na pozew tj. w listopadzie i grudniu 2011r., lutym, kwietniu, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2012r., styczniu, lutym, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2013r., lutym, marcu, kwietniu, czerwcu, sierpniu i wrześniu 2014r. nie dokonali wpłat na rachunki prowadzone w pozwanym banku w wysokości co najmniej 5.000 zł.

Natomiast w różny sposób powodowie tłumaczyli przyczyny powyższego zaniechania na przestrzeni ostatnich czterech lat. Zwrócić należy uwagę, że niezwłocznie po otrzymaniu pisma pozwanego informującego o niedochowaniu warunków promocji, powód skierował do banku odpowiedź, w której niewywiązanie się z powyższego obowiązku tłumaczył „zwyczajnym zapomnieniem o tym obowiązku”. Jak podnosił zaniechanie wpłat wynikało z "niepamięci wobec wielu różnych obowiązków". Dopiero, w dniu następnym, po pewnym namyśle, powód dodatkowo wskazał także na ciężką chorobę. Natomiast, argumentacja odnosząca się do niejednoznaczności zapisów wzorca umownego dotyczących rozumienia pojęcia „okresy miesięczne” pojawiła się w korespondencji kierowanej do banku dopiero po kilku miesiącach. Zasady doświadczenia życiowego, a także zasady logiki pozwalają przyjąć, że najbliższa prawdy

była argumentacja podana niezwłocznie po otrzymaniu pisma banku. Takie wyjaśnienia bowiem były podane spontanicznie i szczerze. Natomiast, późniejsza argumentacja, w szczególności dotycząca niejednoznaczności zapisów wzorca umownego czy szerzej abuzywności zapisów umowy, była już częścią przyjętej taktyki. Jednocześnie, w ocenie Sądu, zaniedbania powodów nie sposób usprawiedliwić ciężką chorobą, na jaką zapadł powód w trakcie trwania stosunku prawnego. Po pierwsze, należy zwrócić uwagę, że zgodnie z oświadczeniem zawartym w pozwie zakończenie leczenia nastąpiło w październiku 2012 r., natomiast do naruszenia warunków promocji dochodziło także w okresie późniejszym. Należy także mieć na uwadze, że w okresie choroby powoda prawdopodobnie powodowie mieli dochody wystarczające na dopełnienie warunków promocji, choćby pochodzące ze świadczeń uzyskiwanych z ubezpieczenia społecznego (zasilek chorobowy). W każdym bądź razie powodowie nie wykazali, że w tym czasie nie mieli wystarczających środków na spełnienie warunku określonego w "Zasadach promocji".

Kolejną kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawało ustalenie, czy zgodnie z zapisami umowy pozwany bank był zobowiązany do poinformowania powodów o naruszeniu warunków umowy. Powodowie wywodzili bowiem, że zgodnie z treścią łączącego strony stosunku prawnego jak również zgodnie z art. 354 § 2 kc przewidującym obowiązek współdziałania wierzyciela przy wykonywaniu zobowiązania, pozwany winien zawiadomić ich o naruszeniu przez nich warunków promocji. Zdaniem Sądu takie stanowisko nie zasługuje na uwzględnienie. Zważyć bowiem należało, że żadna klauzula umowna nie przewidywała zobowiązania pozwanego do wcześniejszego wezwania powodów do uiszczenia odpowiednich kwot w razie zaistnienia naruszenia warunków. Zgodnie natomiast z treścią § 3 ust. 3 "Zasad promocji" o wystąpieniu naruszenia bank miał zawiadomić uczestnika przesyłając mu jednocześnie harmonogram spłat uwzględniający aktualną wysokość marży. Z powyższego zapisu jednoznacznie wynika, że skutek braku wpłat był automatyczny i nie wymagał od pozwanego podejmowania żadnych innych czynności. Stanowi o tym również § 3 ust. 3 wzorca umownego, o czym mowa była powyżej.

Odnosząc się natomiast do zarzutów powodów, iż powód poinformował ich o naruszeniu warunku promocji ze znacznym opóźnieniem, podkreślić należy, iż z terminem skierowania informacji o naruszeniu warunku promocji nie wiązał się żaden skutek, chociażby w postaci wygaśnięcia możliwości powoływania się przez bank na naruszenie promocji. Jak wskazano powyżej skutek prawny w postaci obniżenia wartości marży uzależniony był wyłącznie od zachowania powodów – tj. od stanowiącego zaniechanie określonego zachowania po ich stronie - a nie od faktu terminowego poinformowania ich o naruszeniach. Należy przy tym przyznać rację pozwanemu, że takie opóźnienie nie wywołało również żadnych negatywnych skutków prawnych dla powodów. Zwrócić bowiem należy uwagę, że pomimo tego, że w (...) nie przewidziano takiego obowiązku, pozwany wyznaczył powodom dodatkowy termin na przedstawienie wyjaśnień. Takie postępowanie banku pozostawało w istocie w interesie powodów. Z jednej bowiem strony powodowie mieli możliwość przedstawienia swojego stanowiska i wykazania, że dopełnili warunków promocji. Z drugiej zaś strony wyznaczenie dodatkowego terminu spowodowało, że obowiązek zapłaty wyższej marży powstał nie w dacie wysłania pisma, lecz dopiero w dacie zakończenia postępowania wyjaśniającego, a więc w dacie późniejszej. Niewątpliwie, stanowiło to rozwiązanie korzystne dla konsumenta.

Reasumując, tę część rozważań należy wskazać, że pozwanemu nie sposób postawić w przedmiotowej sprawie zarzutu braku lojalności i niespektowania usprawiedliwionych interesów powodów jako konsumentów. Nietrafnie powodowie, odwołując się do wzorca konsumenta rozsądnego i rozważnego, przerzucali na pozwany bank obowiązek dopilnowania i swego rodzaju dyscyplinowania kredytobiorcy, gdy chodzi o wywiązywanie się z warunku umowy przynoszącego korzyść kredytobiorcy.

Dodatkowo należy wskazać, że postanowienia ustalające wysokość marży kwalifikują się jako postanowienia określające świadczenia główne w rozumieniu art. 3851 § 1 kc, albowiem na wysokość oprocentowania kredytu składała się stopa referencyjna oraz marża kredytu. Postanowienia takie stanowią bowiem podstawę określenia wynagrodzenia banku w związku z udzieleniem kredytu, a wynagrodzenie takie, gdy chodzi o bank, stanowi główny przedmiot umowy. Względem kredytobiorcy wynagrodzenie banku wyznacza zaś koszt, jaki kredytobiorca musi ponieść, aby skorzystać z kredytu. Z tych względów przedmiotowe postanowienia umowne nie mogły stanowić

przedmiotu kontroli incydentalnej, tym bardziej, że jak wskazano powyżej zostały określone w sposób jednoznaczny i precyzyjny.

Bezasadny okazał się także podniesiony przez powodów zarzut nadużycia prawa. Jak już bowiem wskazano powyżej postanowienia umowne stanowiące o zasadach promocji były jasne i jednoznaczne, zrozumiałe dla zwykłego, przeciętnego klienta, nie posiadającego wiedzy z dziedziny bankowości. Powodowie powinni mieć świadomość, że niedokonanie wymaganych zasileń rachunku będzie skutkować oprocentowaniem kredytu według pierwotnie ustalonej, wyższej stawki procentowej marży. Jednocześnie nie sposób uznać powodów za osoby nieporadne. W korespondencji prowadzonej z pozwanym powód posługuje się bowiem stopniem naukowym doktora, co jednoznacznie wskazuje, że ma ponadprzeciętne zdolności intelektualne. Nadto, o naruszeniu zasad współzycia społecznego nie może być mowy w sytuacji, gdy do złamania warunków promocji dochodziło nagminnie, a nie jednorazowo czy incydentalnie.

Z powyższych względów, na mocy art. 410 kc w zw. z art. 405 kc stosowanych a contrario powództwo o zapłatę podlegało oddaleniu.

Bezpodstawne było także żądanie o ustalenie. Zważyć bowiem należy, iż materialnoprawną przesłanką powództwa o ustalenie jest interes prawny powoda. Interes prawny zachodzi zatem, gdy istnieje niepewność danego prawa lub stosunku prawnego, zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Jak jednak podnosi się w judykaturze możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie co do zasady wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszonego prawa lub stosunku prawnego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965 r., II CR 266/64, OSP 1966, Nr 7, poz. 166; wyrok SN z 22 listopada 2002 r., IV CKN 1519/00, L.; postanowienie Sądu Najwyższego z 29 października 2009 r., III CZP 79/09, B. (...), Nr 10). W przedmiotowej sprawie powodowie dochodzili roszczenia o zapłatę, co jednoznacznie wyklucza interes prawny w ustaleniu stosunku prawnego. Z tych przyczyn powództwo o ustalenie również podlegało oddaleniu na mocy art. 189 kpc stosowanego a contrario.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywających niniejszy spór powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł, na którą składały się: opłata za czynności fachowego pełnomocnika pozwanej – radcy prawnego w stawce minimalnej stosownie do § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (3.600 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).